

Informatieblad Opties

In de vorige lessen hebben jullie gezien dat iemand aandelen koopt op de beurs om mee te delen in de winst van die bedrijven. Ook hebben jullie gezien dat een belegger kan handelen met aandelen met het doel te profiteren van koerswinst van deze aandelen.

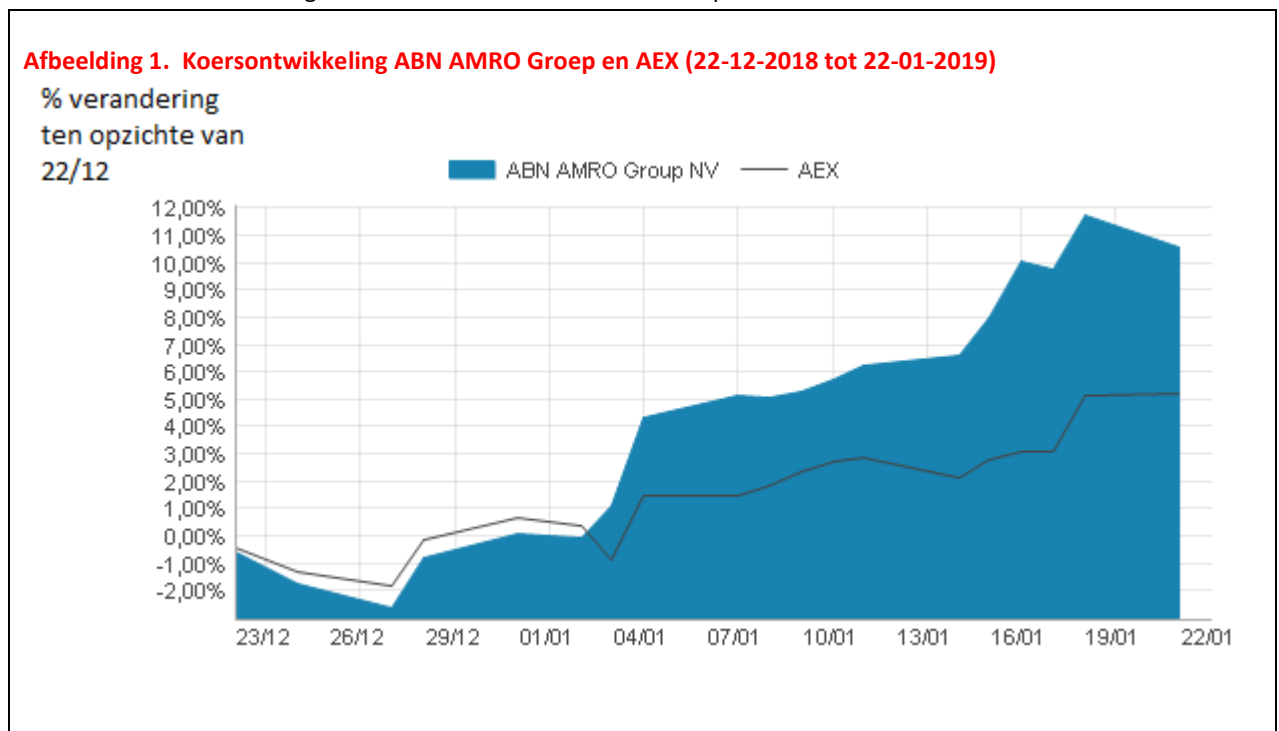
Beleggers kunnen in plaats van met aandelen ook handelen in *opties op aandelen*.

Wat zijn opties en wat zijn opties op aandelen?

Een optie is een recht om binnen een afgesproken periode een goed te kopen of te verkopen. Je kunt bijvoorbeeld een optie op een huis nemen. Je hebt het huis dan nog niet gekocht maar je hebt de zekerheid dat je dat binnen een vastgestelde tijd en prijs kunt doen.

Een optie op aandelen is het recht om op een vastgestelde datum (de uitoefendatum) 100 aandelen te kopen tegen een bij de koop van de optie vastgestelde prijs (de uitoefenprijs = koers). De opties kun je kopen voor elk aandeel: je koopt dus bijvoorbeeld een optie op het aandeel ABN AMRO. Voor dit recht om aandelen te kopen betaal je een prijs. Deze heet de laatkoers (=aankoopprijs) van de optie.

In afbeelding 1 zien jullie de beurskoersen van ABN AMRO in de periode 23/12/2018 – 22/01/2019. Deze koers wordt vergeleken met de AEX. Dit is de gemiddelde koers van alle aandelen op de Amsterdamse beurs.

Jij, als belegger ziet dat dit aandeel in de weergegeven periode flink in koers is gestegen en je denkt dat deze stijging nog wel wat zal voortduren. Je besluit een optie op het aandeel ABN AMRO te kopen op 2 maart 2019. De huidige beurskoers op 2 maart 2019 is € 22,50.

Tabel 1. Optiegegevens			
	Datum uitoefening	Uitoefenprijs	Aankoopprijs van de optie (= Laatkoers)
Optie ABN AMRO nr...	3 ^e vrijdag in april 2019	€ 20,00	€ 2,67 per aandeel

In tabel 1 zie je de gegevens van de optie.

Jij, de koper van de optie, koopt de in de tabel genoemde optie tegen de laatkoers. De laatkoers geeft de laagste prijs weer waarvoor de verkoper (die wordt de *schrijver* genoemd) op dit moment de optie wil verkopen. Dus als je wilt kopen betaal je de laatkoers. De uitoefenprijs is de prijs per aandeel waarvoor jij de aandelen op de 3^e vrijdag van de maand mag kopen ook al is de werkelijke beurskoers op die dag hoger.

Wat moet jij, de koper voor deze optie, aan de schrijver betalen?

Een optie gaat altijd per 100 aandelen. De koper betaalt dus $100 \times € 2,67 = € 267,00$ aan de schrijver.

Wat heb je nu aan zo'n optie (een stukje papier)?

Met deze aankoop heb jij (de koper) *het recht* om op de uitoefendatum - 3^e vrijdag van de maand april - in 2019, 100 aandelen ABN AMRO te kopen tegen de uitoefenprijs die op de optie staat (de koers van € 20,-). Jij had verwacht dat de koers in deze periode - tussen 2 maart en de 3^e vrijdag in april - zou stijgen. Stel dat de koers op de uitoefendag gestegen is tot € 28,00. Jij mag dan 100 aandelen kopen tegen de uitoefenprijs per aandeel, nu € 20,00. Dat is een winst van € 8,00. Daar moet dan de betaalde prijs voor de optie vanaf. De nettowinst is dus $€ 8,00 - € 2,67 = € 5,33$ per aandeel. Per 100 aandelen € 533,00. Leuke winst!

Maar wat als de koers lager is geworden dan € 20,00?

Helaas, dan valt er bij koop van de aandelen niets te verdienen en bovendien ben je je aankoopprijs van de optie kwijt: verlies: € 267,00. Je doet niets met de optie, je kunt hem weggooien.

De koper van deze optie rekent op een stijging van de beurskoers van het aandeel ABN AMRO (tot boven de € 22,67). Dit heet een calloptie.

Maar wie levert dan die aandelen waarop de koper van de optie recht heeft?

Tegenover een koper van een optie staat altijd een verkoper - schrijver genoemd - van deze optie. De schrijver krijgt de aankoopprijs van de optie van de koper, dus € 267,00. De schrijver heeft daarvoor de plicht de aandelen te leveren zoals in het voorbeeld is beschreven; dus 100 aandelen bij de prijs van € 20,00 is in totaal € 200,00. Hij heeft dus een verlies op de aandelen van $€ 8,00/\text{per aandeel} = € 800,00$. Hij heeft echter wel € 267,00 voor de optie ontvangen. Zijn nettoverlies is dus € 533,00. Maar als de beurskoers gedaald is, vraagt de koper van de optie de aandelen niet op. De winst voor de schrijver is dan de optieprijs € 267,00.

De schrijver van deze optie rekende op een daling van de beurskoers van ABN AMRO, Hij is de schrijver van een calloptie. De schrijver verwacht dat de koper van de calloptie zijn recht niet zal uitoefenen.

Hoeveel winst of verlies kan een optie opleveren?

De koper van een calloptie kan niet meer verliezen dan de prijs van de optie. De schrijver kan veel meer verliezen dan de prijs van de optie. Dat hangt enerzijds af van de koers op het moment van de uitoefendatum, en anderzijds van het in bezit hebben van de aandelen. Het is verstandig dat een schrijver alleen een calloptie neemt als hij de betreffende 100 aandelen ABN AMRO in zijn bezit heeft, de schrijver handelt dan gedekt. Als hij ze niet heeft handelt hij ongedekt. Dan moet hij ze eerst op de beurs kopen voor de koers op dat moment (dus in dit geval voor € 28 per aandeel). Het verlies loopt dan flink op nl: $100 \times € 28,00 = € 2.800,00$ min de ontvangen optieprijs € 267,00 = € 2.523,00.

- De koper kan veel meer verdienen dan de prijs van de optie.
- De schrijver kan niet meer verdienen dan de prijs van de optie.
- De koper kan niet meer verliezen dan de prijs van de optie.
- De schrijver kan veel meer verliezen dan de prijs van de optie.